

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 20. februara 2024. godine
Br. Ref.: RK 2343/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI155/23

Podnosilac

Zeqije Hoxha

Zahtev za ocenu ustavnosti presude [CML.br. 3/22] Vrhovnog suda od 30. januara 2023. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od Zeqije Hoxha, sa prebivalištem u Fieru, Republika Albanija (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), koju zastupa Ymer Koro, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu [CML.br. 3/22] Vrhovnog Suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 30. januara 2023. godine.
3. Podnositeljka zahteva je osporenu odluku primila 21. marta 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenog akta, kojom su podnositeljki zahteva navodno povređena njena osnovna prava i slobode zagarrantovana članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata]; 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]; 46. [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo [u daljem tekstu: Ustav], u vezi sa članovima 6. [Pravo na pravično suđenje] i članom 1. (Zaštita imovine) Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
5. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud). se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika o radu koji je ukinuo Poslovnik o radu Ustavnog suda br. 01/2018. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018 nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za strane.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22 [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 14. jula 2023. godine, podnositeljka zahteva je predala zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 2. avgusta 2023. godine, predsednica Suda je odlukom br. GJR. KI155/23 imenovala sudiju Bajram Ljatići za sudiju izvestioca, dok je odlukom br. KSH. KI155/23 imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Safet Hoxha (predsedavajući), Nexhmi Rexhepi i Enver Peci, (članovi).
9. Dana 3. avgusta 2023. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva o registrovanju zahteva. Istog dana, kopija zahteva podnositeljke zahteva je poslata Vrhovnom sudu.
10. Dana 3. avgusta 2021. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Prizrenu (u daljem tekstu: Osnovni sud) o registraciji zahteva i zatražio je povratnicu kojom se dokazuje kada je podnositeljka zahteva primila osporenu odluku.
11. Dana 9. avgusta 2023. godine, Sud je primio povratnicu od Osnovnog suda.

12. Dana 30. januara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. Dana 2. maja 2018. godine podnositeljka zahteva je podnela tužbu za utvrđivanje svojine pri Osnovnom sudu protiv tuženog Sh.K. Podnositeljka zahteva je tvrdila da je imovina sa katastarskim brojem [k.p. br. 4231, KO Prizren], u površini od 74 kvadratnih metara bila u vlasništvu lica M.K. Nakon smrti potonje, na osnovu rešenja o nasleđivanju od 06. januara 1989. godine, imovina je prenet na njegovu suprugu Sh.K. Tek 1994. godine Sh.K je prenela imovinu na tuženu Sh.B na osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju. Tokom braka M.K i Sh.K nisu imali dece. Podnositeljka zahteva je obrazlagala da prema zakonu o nasleđivanju, ako ostavilac nije ostavio potomke, polovina njegove imovine biće prenet na njegovu suprugu, dok će druga polovina biti prenet na njegovu braću i sestre. Ostaviočev brat M.K. je bio otac podnositeljke zahteva, pa je podnositeljka zahteva isticala da deo imovine koji je trebao da pripadne njenom ocu sada treba da bude prenet na nju.

14. Dana 12. novembra 2018. godine, Osnovni sud je presudom [C.br. 651/18] odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnositeljke zahteva. Osnovni sud je obrazložio sledeće:

Članom 138. stav 1. Zakona o nasleđivanju na Kosovu, navodi se sledeće: „Pravo nekog lica na zahtevanje zaostavštine u svojstvu naslednika ostavioca zastareva prema savesnom držaocu u roku od godinu dana od, kada je naslednik saznao za to svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine, a nadalje za 10 godina, računajući za zakonskog naslednika od smrti ostavioca a za testamentalnog naslednika od proglašenja testamenta.“ Dok, stavom 2 ovog člana, utvrđeno je sledeće: „Prema nesavesnom držaocu ovo pravo zastareva za 20 godina, od datuma pomenutih u stavu 1 ovog člana.“

„Sh.K na osnovu rešenja o nasleđivanju [T.br. 5/89 od 6. januara 1989. godine vlasnica je sporne katastarske parcele i od tada je prošlo 29. godina, a na osnovu ugovora o trajnom održavanju, ove nepokretnost koja je predmet spora, prenela je na tuženog Sh.B 1994. godine, što znači da je u ovom spornom predmetu protekao objektivni rok od 10. godina za savesnog držaoca, odnosno 29. godina za nesavesnog držaoca da potražuje naslednu imovinu kao naslednika ostavioca, jer je u skladu sa navedenim zakonskim odredbama obračunski rok za potraživanje zaostavštine za tužioce počeo da teče od trenutka kada je objavljeno rešenje o nasleđivanju na ime Sh.K. Isto tako, isti (tužioci) nisu osporili činjenicu da je sporna nepokretnost bila u posedu Sh.K i da je od 1989. godine, da je ista imovinu nasledila rešenjem na osnovu nasleđa i da je, na osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju od 1994. godine, prenela sporni deo na Sh.K. koja je savesni držalac i koja je bila bitna činjenica za odlučivanje u ovom predmetu.“

15. Podnositeljka zahteva je podnela žalbu Apelacionom sudu protiv navedene presude Osnovnog suda, zbog pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava i tražila je da se predmet vrati na ponovno suđenje.
16. Dana 18. novembra 2021. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac.br. 207/19] odbio kao neosnovanu žalbu podnositeljke zahteva. Apelacioni sud je obrazložio sledeće:

„Na ovakvo činjenično stanje koje je potvrdio prvostepeni sud, Apelacioni sud u potpunosti prihvata zaključak tog suda o redovnom i pravičnom sprovođenju materijalno-pravnih odredbi iz kojih je proizašla neosnovanost

tužbenog zahteva. U ovom slučaju, Apelacioni sud ocenjuje da je Prvostepeni sud pravilno primenio odredbu člana 138. stav 1 Zakona br. 2004/26 o nasleđivanju na Kosovu [...] Primena ove odredbe u skladu sa utvrđenim činjeničnim stanjem od strane Prvostepenog suda, u potpunosti argumentuje stav Prvostepenog suda da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan“.

17. Neutvrđenog dana, Državni tužilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, protiv presude Apelacionog suda i Osnovnog suda i predložio da se predmet vrati na ponovno suđenje. Državni tužilac je obrazložio da su presude sudova bile u suprotnosti sa članom 46. Ustava, u vezi sa članom 1. Protokola broj 1. EKLJP-a.
18. Dana 30. januara 2023. godine, Vrhovni sud je presudom [CML.br. 3/2022] odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti Državnog tužilaštva. Ustavni sud le obrazložio sledeće:

„U konkretnom slučaju, Vrhovni sud ocenjuje da su nižestepeni sudovi, u skladu sa materijalnim pravom, ocenili da je pravo tužilaca da potražuju pravo svojine na spornoj nepokretnosti zastarelo, zbog činjenice da je njihovo pravo teklo od 06. januara 1989. godine, a da su od tog vremena do dana podnošenja tužbe sudovima protekli svi subjektivni i objektivni rokovi. Ne može se smatrati da je tužiocima povređeno pravo na svojinu, jer je u to vreme Zakonom o nasleđivanju SAPK-a, ali i kasnije Zakonom o nasleđivanju na Kosovu jasno utvrđeno da pravo na zahtevanje zaoštavine u svojstvu naslednika ostavioca zastareva prema savesnom držaocu u roku od godinu dana od dana kada je naslednik saznao za svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine, a najdalje za 10 godina, računajući za zakonskog naslednika od smrti ostavioca, a prema nesavesnom držaocu ovo pravo zastareva za 20. godina.“

„Ovaj Sud ocenjuje da od vremena kada su naslednici, u ovom slučaju tužioci, saznali o svojim pravima na zaostavinsku meru ili od dana smrti ostavioca - gde je u ovom slučaju odluka o zaoštavini doneta 6. januara 1989. godine, protekli su svi zakonski rokovi za potraživanje prava na naslednu imovinu, tj. 10. godina za savesnog držaoca i 20. godina za nesavesnog držaoca.“

Navodi podnositeljke zahteva

19. Podnositeljka zahteva navodi da su redovni sudovi odbili njen tužbeni zahtev sa obrazloženjem da je zahtev podnet van zakonskog roka i shodno tome je zastareo.
20. Podnositeljka zahteva navodi da je odluka redovnih sudova u suprotnosti sa članom 46. Ustava i članom 1. Protokola broj 1. EKLJP-a. Prema njenim rečima, pravo na imovinu je apsolutno pravo i nikada ne zastareva. Ona je takođe obrazložila da je Zakon o nasleđivanju na Kosovu, na koji su se redovni sudovi pozvali za rok o zastarevanju, u suprotnosti sa Ustavom i EKLJP-om i ne može se primenjivati.
21. Podnositeljka zahteva navodi da su njeni prethodnici bili primorani da se isele tokom Drugog svetskog rata od strane tadašnje jugoslovenske vlade i da nisu imali priliku da se vrate na Kosovo i traže svoja vlasnička prava.
22. Podnositeljka zahteva navodi da je Sh.K bila svesna da je njen suprug M.K imao dva brata koji su živeli van Kosova, i nije poricala činjenicu da bi drugi eventualni naslednici mogli imati prava da naslede predmetnu imovinu.

23. Podnositeljka zahteva ponavlja navode kao u svojem tužbenom zahtevu, da prema Zakonu o nasleđivanju, ako umre suprug koji iza sebe nije ostavio potomke, polovina njegove imovine biće prenet na njegovu suprugu, dok će druga polovina biti prenet na njegovu braću i sestre. Ona navodi da u trenutku kada je podnela tužbeni zahtev, 2018. godine, tada je saznala o postojanju navedenog nasleđa.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakome se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.*
  2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
  3. *Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*
  4. *Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*
  5. *Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.*
- [...]

Član 46.

[Zaštita imovine]

1. *Garantuje se pravo na imovinu.*
- [...]

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se mora izreći javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, neophodno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.*
- [...]

Dodatni protokol Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 1.

Zaštita imovine

*Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.
[...]*

Zakon br. 2004/26 O NASLEĐIVANJU NA KOSOVU

Zastarelost prava na zahtevanje zaostavštine

Član 138.

138.1. Pravo nekog lica na zahtevanje zaostavštine u svojstvu naslednika ostavioca zastareva prema savesnom držaocu u roku od godinu dana od kada je naslednik saznao za to svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine, a nadalje za 10 godina, računajući za zakonskog naslednika od smrti ostavioca a za testamentalnog naslednika od proglašenja testamenta. 138.2. Prema nesavesnom držaocu ovo pravo zastareva za 20 godina od datuma pomenutih u stavu 1 ovog člana.

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Sud prvo razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje predviđeni Zakonom i Poslovníkom.
25. S tim u vezi, Sud se prvobitno poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Nadležnost i ovlašćene strane] Ustava, u vezi sa stavom 4. člana 21. [Opšta načela], koji utvrđuju:

Član 113.

[Jurisdikcija i Ovlašćene Strane]

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

[...]

Član 21.

[Opšta načela]

[...]

4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.

26. Sud u nastavku razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila kriterijume o prihvatljivosti, utvrđene dalje u Zakonu, odnosno u članovima 47, 48. i 49. Zakona, koji utvrđuju:

Član 47.

[Individualni zahtevi]

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pokrenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva“.

Član 48.

[Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

Član 49.

[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od četiri (4.) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta...“

27. U pogledu ispunjenosti navedenih kriterijuma, Sud ocenjuje da je podnositeljka zahteva: ovlašćeno lice, u smislu člana 113.7. Ustava; osporava ustavnost akta javne vlasti, odnosno presudu [CML.br. 3/22] Vrhovnog suda od 30. januara 2023. godine; nakon što je iscrpela sva raspoloživa pravna sredstva, shodno članu 113.7 Ustava i članu 47.2 Zakona; da je precizirala Ustavom zagaranтована prava za koja tvrdi da su povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona; i da je podnela zahtev u zakonskom roku od 4. (četiri) meseca, kako to predviđa član 49. Zakona.
28. Pored toga, Sud razmatra da li podnositeljka zahteva ispunjava uslove prihvatljivosti, utvrđene u pravilu 34. (Kriterijum o prihvatljivosti) odnosno podpravilu (2) , pravila 39. Poslovnika o radu, koji utvrđuje:

Pravilo 39.

[Kriterijum o prihvatljivosti]

(2) „Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, kada podnosilac/ praktična zahteva nije dovoljno dokazao/ la i potkrepio/ la svoju tvrdnju.“
[...]

29. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovanim“ u celini ili samo u vezi sa određenim navodom koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Ove poslednje, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se kategorisati u četiri odvojene grupe: (i) navodi koji su kategorisani kao zahtevi „četrtoг stepena“; (ii) navodi koja su kategorizovani sa „očiglednim ili evidentnim nedostatkom kršenja prava“; (iii) „nepotkrepljeni ili neopravdani“ navodi, kada je ispunjen jedan od sledeća dva podkriterijuma: a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako se na osnovu činjenica i okolnosti slučaja jasno pojavljuje povreda Ustava i EKLJP-a (vidi slučaj ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi takođe [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/teljka zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze, kojima bi potkrepio svoje navode (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim slučajeva kada postoje vanredne okolnosti koje su van njegove/njene kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, kada uprava zatvora odbije da dostavi Sudu dokumenta iz dosijea dotičnog zatvorenika) ili ako sam Sud ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda [Kl166/20](#), podnosilac zahteva, *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti, od 5. januara 2021. godine, stav 43.), i na kraju, (iv) „zbunjujući i nejasni“ navodi (vidi slučajeve ESLJP-a, [Kemache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), prijava br. 4241/03, kategorija (iii).
30. Sud ponavlja da podnositeljka zahteva navodi da su odluke redovnih sudova bile u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a i članom 46. Ustava, u vezi sa članom 1. Protokola broj 1. EKLJP-a. Sud će u nastavku da razmotri njene navode

na osnovu principe Sudske prakse EKLJP-a, i Suda, a zatim će primeniti relevantne principe u okolnostima konkretnog slučaja.

Što se tiče navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a

31. Sud ponavlja da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim i pravnim greškama koje su počinili redovni sudovi. U nadležnosti redovnih sudova je da primenjuju i tumače materijalno pravo. Sud može intervenisati samo u slučajevima kada su odluke redovnih sudova donete „*proizvoljno*“ ili su „*očigledno nerazumne*“, čime su povređena ustavna prava podnosioca zahteva (slučajevi Suda [KI70/11](#), podnosilac zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Besart Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 12. decembra 2011. godine, stavovi 29.-30.; [KIO6/17](#), podnosilac zahteva L.G. i ostalih pet, rešenje o neprihvatljivosti od 23. oktobra 2017. godine, stav 37.).
32. Sud podseća da je primarna dužnost redovnih sudova da tumače proceduralna pravila, kao što su rokovi za podnošenje žalbi ili drugih podnesaka. Zakonske odredbe koje regulišu formalne kriterijume i rokove za podnošenje žalbi ili za sudske razmatranje imaju za cilj da obezbede pravilno izvođenje pravde i da ispune načelo pravne sigurnosti. Od strana uključenih u sudskom postupku se očekuje da poštuju ova pravila (slučaj ESLJP-a, [Canete De Goni protiv Španije](#), br. 55782/00, presuda od 15. oktobra 2000. godine, stav 36.).
33. Sud ističe da poštovanje formalnih pravila parničnog postupka, putem kojeg stranke obezbeđuju rešavanje građanskog spora, važno je jer ograničava diskreciju, obezbeđuje jednakost oružja, sprečava proizvoljnost, obezbeđuje efikasno rešavanje spora i suđenje u razumnom roku (slučaj ESLJP-a, [Zubac protiv Hrvatske](#), br. 40160/12, presuda od 5. aprila 2018. godine, stav 96.).
34. Sud primećuje da je podnositeljka zahteva podnela tužbu kojom je tražila da joj se prizna pravo nasleđa na deo nepokretnosti u površini od 74. metara kvadratnih. Imovina je bila u vlasništvu njenog strica M.K., dok je nakon njegove smrti prešlo u potpuno vlasništvo njegove supruge. Posle pet godina, ona je prenela imovinu licu Sh.B. ugovorom o doživotnom izdržavanju. Podnositeljka zahteva je pred redovnim sudovima obrazložila da njen stric nije imao potomke i kao rezultat toga, prema Zakonu o nasleđivanju polovina njegove imovine pripada njegovoj supruzi, dok druga polovina pripada braći i sestrama. Podnositeljka zahteva je bila ćerka jednog od braće M.K., i tvrdila je da deo imovine njegovog strica koji je pripadao njenom ocu treba da bude prenet na nju.
35. Redovni sudovi su odbili tužbeni zahtev podnositeljke zahteva i obrazložili su da je njeno pravo na potraživanje nasleđstva zastarelo zbog proteka roka od 10. godina od dana smrti ostavioca. Osnovni sud se pozvao na Zakon o nasleđivanju na Kosovu, član 138. koji utvrđuje da pravo na zahtevanje zaostavštine u svojstvu naslednika ostavioca zastareva prema savesnom držaocu u roku od 10. godina od dana smrti ostavioca, a prema nesavesnom držaocu za 20. godina. Osnovni sud je istakao da i Zakon o nasleđivanju na Kosovu, koji je bio na snazi u vreme smrti ostavioca, imao je isti sadržaj u pogledu roka zastarelosti. Osnovni sud je obrazložio da je prenos imovine izvršen 1989. godine, dok je tužba podneta 2018. godine, nakon 29. godina. Shodno tome, protekao je rok od 10. godina za savesnog držaoca i 20. godina za nesavesnog držaoca.
36. Apelacioni sud i Vrhovni sud su, odlučujući o žalbi, odnosno zahtevu za zaštitu zakonitosti, u potpunosti prihvatili obrazloženje Osnovnog suda i utvrdili da je nasledni zahtev podnositeljke zahteva podnet van roka utvrđenog u Zakonu o nasleđivanju.

37. Sud navodi da redovni sudovi nisu osporili činjenice koje je podnositeljka zahteva iznela i nisu se bavili meritumom tužbenog zahteva, već su samo odbili iste na osnovu formalnih kriterijuma utvrđenih u zakonu. S druge strane, podnositeljka zahteva ne osporava činjenicu da je njen tužbeni zahtev podnet van roka niti osporava tumačenje zakona od strane redovnih sudova. Ona međutim ističe da je tek kad je podnela tužbu 2018. godine Sudu shvatila za postojanje zaoštavine.
38. Sud ocenjuje da je dužnost redovnih sudova da tumače zakonske odredbe u parničnom postupku, kao što su rokovi za podnošenje zahteva i drugih vrsta podnesaka. Štaviše, kako je istaknuto u opštim načelima, formalna pravila imaju za cilj pravilno sprovođenje pravde, rešavanje sporova u razumnom roku i sprovođenje načela pravne sigurnosti. Stranke trebaju biti svesne da neuspeh u sprovođenju ovih pravila ima pravne posledice po njih.
39. Sud ocenjuje da redovni sudovi nisu primenili zakon na proizvoljan niti na „očigledno nerazuman“ način, pa samim tim nisu ni uskratili podnositeljki zahteva pravo na pravično suđenje.
40. Sud zaključuje da navodi o povredi člana 31. Ustava su navodi „četrtoog stepena“ i treba ih odbiti kao očigledno neosnovanim.

Što se tiče navoda o povredi člana 46. Ustava, u vezi sa članom 1. Protokola broj 1. EKLJP-a

41. Sud ponavlja da na osnovu sudske prakse EKLJP-a i Suda, pravo na imovinu ne garantuje pravo na sticanje imovine. Imovinska pitanja, uključujući i način sticanja vlasništva regulisano je zakonom (slučaj Suda [KI92/16](#), podnosilac zahteva Jusuf Berisha, rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2016. godine, stav 42-43; [KI50/16](#), podnosilac zahteva Veli Berisha i drugi, rešenje o neprihvatljivosti od 14. jula 2016. godine, stav 34.
42. Sud ponavlja da EKLJP i Ustav garantuju mirno uživanje postojeće imovine licima i ne garantuje pravo na sticanje imovine, na primer, nasleđivanjem ili izražavanjem volje sa imovinsko-pravnim dejstvom (slučaj ESLJP-a, [Marckx protiv Belgije](#), br. 6833/74, presuda od 13. juna 1979. godine, stav 50.).
43. Sud ističe da podnositeljka zahteva ne poseduje predmetnu imovinu, odnosno to nije njena postojeća imovina, niti se žali na mešanje u njeno pravo na mirno uživanje imovine. Sud primećuje da je podnositeljka zahteva podnela tužbeni zahtev Osnovnom sudu i tražila priznanje nasledne imovine. Ona je tvrdila da njen otac ima imovinsko pravo po osnovu nasleđivanja na nepokretnost, i da se to pravo nakon njegove smrti treba preneti na nju.
44. Prvo, Sud naglašava da svi pojedinci imaju pravo da koriste sve raspoložive pravne lekove za rešavanje svojih imovinskih zahteva, uključujući imovinska prava koja proizilaze iz prava nasleđa. Dužnost redovnih sudova je da tretiraju ove zahteve i rešavaju sporove u skladu sa zakonskim odredbama. Drugo, Sud ističe da su imovinska prava, uključujući način sticanja svojine, nasledna prava i drugo, uređena posebnim zakonima. Zakoni sadrže formalna pravila, kao što su rokovi u kojima stranke moraju da pokrenu svoje zahteve i navode. Nepoštovanje formalnih pravila proizvodi pravne posledice, stoga strane moraju biti svesne toga i primenjivati ta pravila.
45. Sud ponavlja da se redovni sudovi nisu bavili meritumom tužbenog zahteva podnositeljke zahteva, već su ga samo odbili jer je podnet van zakonskog roka i kao takav je zastareo. Redovni sudovi su tumačili i primenjivali Zakon o nasleđivanju, koji

je odredio rokove u kojima se podnosi zahtev iz nasleđene imovine. Podnositeljka zahteva je tužbeni zahtev podnela nakon što su protekli svi rokovi, što ni ona to ne osporava.

46. Sud zaključuje da navodi o povredi člana 46. Ustava su „nepotkrepljeni ili neopravdani“, i treba ih odbiti kao očigledno neosnovanim.

Zaključci

47. Kao sažetak, uzimajući u obzir sve navedene detalje i nalaze, Sud zaključuje da: (I) navodi o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a spadaju u prvu kategoriju (i) koji se kategorišu kao navodi „četvrtog stepena“. Stoga, kao takvi, po ustavnim osnovama ovi navodi se proglašavaju očigledno neosnovani; (II) navodi o povredi člana 46. Ustava, u vezi sa članom 1. Protokola broj 1. EKLJP-a spadaju u treću kategoriju (iii) podkategoriju (a) „nepotkrepljeni ili neopravdani“ navodi. Stoga, kao takvi, po ustavnim osnovama, ovi navodi se proglašavaju očigledno neosnovanim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, godine članom 20 i 47. Zakona i sa pravilom 34. (2) i 48. (1) (b) Poslovnika o radu, dana 30. januara 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, da objavi isto u Službenom listu.
- III. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatić

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani